

ПРИЧИНИ ЗМЕНШЕННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ТОВАРИСТВА

Брік С.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Зменшення статутного капіталу на суму недовнесених вкладів. Якщо протягом 1 року з дня реєстрації товариства засновник повністю не вносить свою частку до зареєстрованого статутного капіталу, то загальні збори засновників можуть прийняти рішення про зменшення статутного капіталу на суму недовнесених вкладів. У бухгалтерському обліку зменшення статутного капіталу показують одночасно зі зменшенням заборгованості учасника за невнесеним вкладом: Дт 401 - Кт 46. Відповідно, в обліку інвестора зменшується заборгованість перед товариством щодо внесення вкладу до його статутного капіталу: Дт 685 - Кт 746. Розмір внесених інвестицій також потрібно зменшити: Дт 977 - Кт 14.

Зменшення статутного капіталу у зв'язку зі зниженням вартості чистих активів. Якщо після закінчення другого і кожного наступного фінансового року вартість чистих активів (тобто власного капіталу) товариства виявляється менше його статутного капіталу, тобто, коли в товаристві після закінчення фінансового року виникає непокритий збиток, то, зменшуючи статутний капітал, потрібно зменшити непокритий збиток: Дт 401 - Кт 442. Що стосується інвестора, то на дату балансу потрібно переоцінити вартість фінансових інвестицій [1].

Викуп та анулювання частки у статутному капіталі. Якщо товариство протягом року не реалізувало викуплену ним же частку учасника, то така частка анулюється шляхом зменшення статутного капіталу товариства по Дт 401 і зменшення вилученого капіталу по Кт 452. При цьому: витрати на випуск або придбання інструментів власного капіталу відображають зменшенням додаткового вкладеного капіталу, а в разі його відсутності; зменшенням нерозподіленого прибутку (збільшенням непокритого збитку) [2]; прибуток (збиток) від анулювання інструментів власного капіталу емітент відображає збільшенням (зменшенням) додаткового вкладеного капіталу. Якщо збиток від анулювання інструментів власного капіталу перевищує суму додаткового вкладеного капіталу, суму перевищення відображають зменшенням нерозподіленого прибутку (збільшенням непокритого збитку) [2]. Для відображення прибутку (збитку) від продажу, випуску або анулювання інструментів власного капіталу у додатковому капіталі виділено субрахунок 421 «Емісійний дохід» [3].

Література:

1. НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021478.html>
2. НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти» <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021479.html>
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом МФУ від 30.11.1999 № 29 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>